

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Staryk

w sprawie z powództwa E. M.

przeciwko T. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o przywrócenie do pracy, wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 25 sierpnia 2015 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 28 sierpnia 2014 r., sygn. akt XXI Pa 25/14,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża powoda kosztami pełnomocnika pozwanego w
postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Powód E.M. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 28 sierpnia 2014 r. sygnatura akt XXI Pa25/14, zaskarżając go w części, tj. w zakresie, w jakim oddalono apelację powoda.

W skardze zarzucono naruszenie art. 477¹ k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 8 k.p.; art. 233 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. oraz art. 45 § 3 k.p.

Jako okoliczność mającą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano na potrzebę wykładni art. 477¹ k.p.c., a mianowicie określenia znaczenia „nieuzasadnionego roszczenia pracownika” w kontekście zapewnienia ustawowej trwałości stosunku pracy, która wynika z art. 45 § 3 k.p. w zw. z art. 39 k.p. Ponadto, podniesiono, że istnieje konieczność wypowiedzenia się

przez Sąd Najwyższy w zakresie zdefiniowania pojęć „nieuzasadnionego roszczenia” o przywrócenie do pracy (art. 477¹ k.p.c.), pojęć prawa materialnego takich jak „niecelowe lub niemożliwe przywrócenie do pracy” w kontekście zapewnienia trwałości stosunku pracy wobec pracownika objętego ochroną art. 45 § 3 k.p. oraz wyjaśnienia czy słowo „nieuzasadnione” należy wyklądać analogicznie jak „niecelowe lub niemożliwe”. Dodatkowo, zdaniem skarżącego, istnieje potrzeba wypowiedzenia się przez Sąd Najwyższy w kwestii, czy pracownikowi, do którego ma zastosowanie art. 45 § 3 k.p. przysługują w świetle prawa materialnego alternatywne roszczenia (o przywrócenie do pracy lub odszkodowanie), a co implikuje zasądzenie innego alternatywnego roszczenia na podstawie art. 477¹ k.p.c. skoro art. 45 § 3 k.p. wyłącza możliwość zasądzenia odszkodowania. Uzasadniając wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący sprowadził problem prawny do pytania, jak należy wyklądać „niezasadność roszczenia”, o którym mowa w art. 477¹ k.p.c. w kontekście art. 8 k.p., który nie może być źródłem i podstawą roszczenia, a jedynie podstawą nieuwzględnienia roszczenia opartego o inny przepis prawa materialnego, w tym przypadku art. 45 § 1 i 3 k.p.

Pozwany złożył w terminie odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania – o jej oddalenie, a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wiąże z koniecznością dokonania wykładni zwrotu nieokreślonego „nieuzasadnione roszczenie”, zawartego w art. 477¹ k.p.c. oraz ustalenia dopuszczalności zastosowania tego

przepisu w sytuacji pracownika objętego szczególną ochroną trwałości stosunku pracy na podstawie art. 39 k.p., o której mowa w art. 45 § 3 k.p. Uwzględniając okoliczności tej sprawy, a mianowicie, że umowę o pracę z powodem rozwiązano na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p., na wstępie trzeba zaznaczyć, że w tej sprawie art. 45 § 3 k.p. stosuje się odpowiednio w związku z art. 56 § 2 k.p.

W kontekście wskazanego przez skarżącego problemu prawnego, należy przypomnieć, po pierwsze, że nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego stanowiska (przykładowo postanowienia SN z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, LEX nr 523522; z 4 listopada 2014 r., I PK 128/14, LEX nr 1652375). Po drugie, ocena możliwości i prawidłowości zastosowania przepisów posługujących się zwrotami niedookreślonymi zależy od stanu faktycznego ustalonego w konkretnej sprawie, (którym Sąd Najwyższy jest związany), a w zdecydowanej mierze zależy od swobodnego uznania sędziowskiego; Sąd Najwyższy może ingerować w taką ocenę jedynie w wyjątkowych przypadkach, w których zastosowanie tego rodzaju przepisów jest oczywiście nieprawidłowe (postanowienie SN z 7 stycznia 2014 r., I PK 272/13, LEX nr 1646072). Do takich przepisów należy art. 8 k.p. Oznacza to, że kwestia prawidłowej wykładni art. 8 k.p. nie może być uznana za argument wskazujący na potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisu prawa (por. postanowienia SN z 11 kwietnia 2003 r., I PK 558/02, OSNP 2004/16/283 oraz z 27 stycznia 2009 r., II PK 252/08, LEX nr 736733).

Uwzględniając powyższe wypowiedzi judykatury, skarżący nie wykazał, że dotychczasowe orzecznictwo i doktryna prawa nie dają w zakresie przedstawionego problemu wystarczającego rozwiązania. W przedmiocie zastosowania art. 477¹ k.p.c. w zw. z art. 8 k.p. w sytuacji pracowników objętych szczególną ochroną trwałości stosunku pracy Sąd Najwyższy wielokrotnie zajmował stanowisko (por. wyroki SN z: 27 lutego 1997 r., I PKN 17/97, OSNP 1997/21/416; z 27 lutego 1997 r., I PKN 23/97, OSNP 1997/21/419; z 21 marca

1997 r., I PKN 54/97, OSNP 1998/1/5; z 8 stycznia 2007 r., I PK 104/06, MPPr 2007/8/425; z 2 grudnia 2010 r., II PK 131/10, LEX 794786; z 14 października 2014 r., II PK 293/13, LEX 1545143; z 4 lutego 2015 r., III PK 68/14, LEX 1678085). Skarżący nie wskazał jednocześnie okoliczności uzasadniających zmianę tego stanowiska.

Twierdzenie skarżącego, że w przypadku pracownika objętego szczególną ochroną trwałości stosunku pracy na podstawie art. 39 k.p., do którego ma zastosowanie art. 45 § 3 k.p., nie można mówić o „innym alternatywnym roszczeniu” w rozumieniu art. 477¹ k.p.c., opiera się na błędnym założeniu, że pracownik ten nie ma prawa wyboru jednego z dwóch przysługujących mu alternatywnie roszczeń. O istnieniu takiego wyboru po stronie pracownika objętego szczególną ochroną trwałości stosunku pracy w sposób jednoznaczny rozstrzyga art. 45 § 1 k.p. oraz art. 56 § 1 k.p. Tym samym, także w przypadku pracownika objętego szczególną ochroną trwałości stosunku pracy na podstawie art. 39 k.p., odwołanie od złożonego mu oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia poprzedza dokonanie wyboru jednego z dwóch przysługujących mu alternatywnie roszczeń. W konsekwencji, również w tym przypadku zostaje spełniona przesłanka warunkująca możliwość zastosowania art. 477¹ k.p.c. Powołane wyżej orzecznictwo Sądu Najwyższego potwierdza z kolei możliwość skorzystania z art. 477¹ k.p.c. w sytuacji gdy art. 45 k.p. nie przewiduje możliwości zasądzenia z urzędu roszczenia alternatywnego. Ze względu na użycie w art. 477¹ k.p.c. zwrotu nieokreślonego „zgłoszone roszczenie okaże się nieuzasadnione”, zastosowanie tego przepisu jest ściśle uzależnione od okoliczności faktycznych danej sprawy oraz ich zindywidualizowanej oceny, implikującej właściwą subsumpcję przez skład orzekający.

Z powyższych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.

O odstąpieniu od obciążenia powoda kosztami postępowania kasacyjnego rozstrzygnięto na podstawie art. 102 k.p.c.